

GEZAMENLIJK BELEIDSPLAN

voor de periode 2026-2029

van

de Hervormde gemeente

te Bruchem

en

de Hervormde gemeente

te Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Dit is de definitieve tekst,
door de kerkenraden vastgesteld op 13 november 2025,
nadat de gemeenten hierover zijn gehoord.

Inhoud

1. Gemeenten en kerkenraden

1.1	Identiteit: geloven en belijden	1
1.2	Doel en opzet van het beleidsplan	1
1.3	De verwevenheid van de twee gemeenten	2
1.4	De werkwijze van de kerkenraden	3
1.5	Samen gemeente zijn	4

2. Eredienst

2.1	De prediking	6
2.2	Liturgie en sacramenten	7
2.3	Samenzang	7
2.4	Enkele bijzondere diensten	8

3. Jeugdwerk en toerusting

3.1	Catechisatie	9
3.2	Jeugdwerk	9
3.3	Kring- en verenigingswerk	10

4. Pastoraat en opzicht

4.1	Onderling pastoraat	11
4.2	Ambtelijk pastoraat	11

5. Diaconaat

5.1	Diaconale activiteiten	12
5.2	Financieel beleid	12
5.3	Samen Delen	13

6. Missionaire gemeente

6.1	Zendingscommissie	14
6.2	Evangelisatiecommissie	14
6.3	Wervend en dienend in de wereld	14

7. Kerkrentmeesterlijke zaken

7.1	Ontwikkelingen in het ledenbestand (1. Bruchem, 2. Kerkwijk-D-N)	15
7.2	Financiële projecties (1. cijfers, 2. toelichting)	17
7.3	Conclusie van de projecties	19
7.4	Inkomsten en reserves	19
7.5	Beheer van predikantsplaatsen en onroerend goed	20
7.6	Geluidsinstallaties en uitzending van kerkdiensten	22
7.7	Digitaal collecteren	22

1 Gemeenten en kerkenraden

1.1 Identiteit: geloven en belijden

De Hervormde gemeente te Bruchem en de Hervormde gemeente te Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert zijn vóór alles gemeenten van de Heere. De bron van ons bestaan als gemeenten ligt in de verkiezende liefde van God de Vader. De Heere Christus heeft ons uit de wereld geroepen en voegt ons samen tot een levend lichaam. Onder leiding van ons Hoofd Christus weten we ons geroepen om samen te leren, te vieren, te bidden en te dienen. Daarom is het ons verlangen dat leden trouw zijn onder de bediening van het Woord, zullen volharden in het geloof, vrucht dragen, elkaar in liefde vasthouden en dienstbaar zijn, zowel binnen de gemeenten als daarbuiten. Dit verlangen vormt de basis en het doel voor dit beleidsplan.

De gemeenten belijden het geloof in één God, Die wij mogen kennen als de onveranderlijke, drie-enige God: Vader, Zoon en Heilige Geest. De Bijbel is het onfeilbare Woord van God, de bron voor ons geloof en gezaghebbend voor leer en leven (2 Tim. 3: 14-17). We belijden het geloof in hartelijke verbondenheid met de algemene christelijke kerk van alle tijden. De gemeenten staan in de gereformeerde traditie en daar willen wij trouw aan zijn. Daarom onderschrijven we zowel de oud-christelijke belijdenissen (Apostolicum, Nicea, Athanasius) als de drie formulieren van enigheid (Heidelbergse Catechismus, Nederlandse Geloofsbelijdenis, Dordtse Leerregels).

Bij de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 hebben de kerkenraden het convenant van Alblasserdam ondertekend en in een aanhangsel bij de Plaatselijke Regeling opgenomen. Hierin staat verwoord op welke manier wij als Hervormde gemeenten onze plaats verstaan binnen het geheel van de kerk en welke standpunten principieel van aard zijn.

1.2 Doel en opzet van het beleidsplan

De kerkenraden hebben ervoor gekozen het vorige beleidsplan als uitgangspunt te nemen en deze slechts in lichte mate bij te werken. Hiermee willen we voorkomen dat we veel tijd besteden aan het op papier zetten van nieuwe plannen en aan het vergaderen over de juiste formuleringen. Een groot deel van ons beleid bestaat uit het vasthouden en voortzetten van eerder gemaakte keuzes. We geloven dat de gemeenten het beste worden opgebouwd door aandacht te schenken aan de kerntaken. Hierbij is ons doel niet 'de tent draaiend te houden', maar 'de lofzang gaande te houden' (zoals dat is beschreven in de eerste alinea van paragraaf 1.1). Onnodige details en overlap met de plaatselijke regeling zijn zoveel mogelijk vermeden. Het beleidsplan is ook geen volledige beschrijving van alle aspecten van het gemeentelven. In onze zorg voor de toekomst van de gemeenten beseffen we dat we die niet veiligstellen met menselijke creativiteit en dadendrang. We wachten biddend op God en willen ons door Hem laten leiden. Daarbij zijn we als gemeenten beschikbaar om oude en nieuwe wegen die Hij ons wijst, te gaan. De reacties uit de gemeenten op het concept-beleidsplan zijn besproken en hebben geleid tot waardevolle aanpassingen.

1.3 De verwevenheid van de twee gemeenten

Al sinds de Reformatie worden de twee zelfstandige gemeenten gediend door gezamenlijk beroepen predikanten. Nadat in Nederhemert een Hersteld Hervormde gemeente is ontstaan, werd in 2013 de daar achtergebleven gemeente van de Protestantse Kerk toegevoegd aan de Hervormde gemeente te Kerkwijk-Delwijnen.

Tussen de Hervormde gemeente te Bruchem en de Hervormde gemeente te Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert bestaat vanouds een sterke verwevenheid. We erkennen de nuanceverschillen tussen de afzonderlijke gemeenten, maar spreken ook de intentie uit als combinatie van gemeenten in eenheid te blijven samenwerken. Op grond van de volgende overwegingen voeren de kerkenraden zoveel mogelijk een gemeenschappelijk beleid en kiezen zij voor een gezamenlijk beleidsplan:

- a) De beide gemeenten kennen een lange traditie van nauwe verbondenheid, mede door de gezamenlijke predikantsplaats(-en), die al vier eeuwen zo in stand is gehouden. Het beëindigen van deze samenwerking zal door een deel van de (ook jonge) leden worden betreurd omdat men zich verbonden voelt met mensen uit beide gemeenten.
- b) Te midden van een individualistische cultuur is het waardevol ons best te doen deze eenheid te bewaren, onder andere als Bijbelse opdracht tegen de tendens om met onze persoonlijke voorkeuren allemaal een eigen weg te gaan. Hiermee is deze samenwerking tevens een nuttige oefenplaats voor christelijke deugden als nederigheid, geduld, verdraagzaamheid en dienstbaarheid, zoals verwoord in Efeze 4: 1-16.
- c) Beide gemeenten kunnen van elkaar leren, elkaar aanvullen, elkaar corrigeren en zodoende gezamenlijk het juiste evenwicht beter bewaren.
- d) De huidige vorm van intensieve samenwerking heeft veel praktische voordelen: de twee predikanten kunnen taken verdelen, elkaar bijstaan of vervangen; door elkaar bij gezamenlijke activiteiten af te wisselen, kunnen ze samen meer werk verrichten dan als ieder dat voor de gemeenten afzonderlijk zou doen. Ditzelfde geldt tot op zekere hoogte voor andere ambtsdragers, bestuurders, vrijwilligers en leidinggevenden in het jeugdwerk.
- e) Verschillende onderdelen van het jeugd- en kringwerk hebben dankzij de samenwerking voldoende omvang, aangezien er uit beide gemeenten leden aan deelnemen.
- f) Verschillende commissies en activiteiten kunnen (beter) functioneren doordat leden uit beide gemeenten hun bijdrage leveren, zoals de projecten van Samen Delen, jongerenwerk, mannenvereniging, evangelisatiewerk, rommelmarkt, beheer van de website, enzovoorts.

Op grond van deze overwegingen zijn beide kerkenraden voornemens de huidige samenwerking voort te zetten en zullen zij zich ervoor inzetten zoveel mogelijk een gemeenschappelijk beleid te voeren. Dit betekent niet bij voorbaat dat in beide gemeenten exact hetzelfde wordt gehandeld. De ene kerkenraad kan de andere kerkenraad niet verplichten tot een bepaald beleid. We zijn ons er echter van bewust dat, wanneer beide kerkenraden verschillende keuzes maken, daarmee de afstand tussen de twee gemeenten groter kan worden. In 2022 is er in Bruchem over het zingen in de eredienst een ander besluit genomen dan in Kerkwijk. De kerkenraden hebben over dit verschil van gedachten gewisseld en uitgesproken grote waarde te hechten aan de samenwerking en zo'n verschillend besluit als uitzondering te zien.

De belangrijkste voedingsbron en steun voor de samenwerking is het feit dat beide gemeenten grotendeels dezelfde preken horen, er bij gelegenheid een gezamenlijke kerkdienst wordt gehouden en de leden elkaar ontmoeten in het kringwerk rond het Woord en op de bezinningsbijeenkomsten voor het Heilig Avondmaal. In de bestaande verscheidenheid zijn we geroepen naar elkaar te luisteren en met elkaar rekening te houden. De eenheid in geloof en belijden geeft ons vertrouwen dat we samen verder kunnen werken aan de opbouw van de gemeenten.

1.4 De werkwijze van de kerkenraden

De formele verhouding tussen de beide gemeenten en de afspraken voor de samenwerking zijn vastgelegd in de Plaatselijke Regelingen. Hierin staat o.a. beschreven hoe de taakverdeling tussen de beide predikanten is geregeld. In grote lijnen is deze als volgt. Voor de pastorale zorg, catechese en doopbediening is aan elke predikant één van beide gemeenten toevertrouwd. Elke predikant gaat in beide kerken ongeveer even vaak voor in de erediensten. Bij de meeste overige activiteiten, zoals het kringwerk, wisselen ze elkaar per seizoen af.

Om met het grote aantal ambtsdragers van de gezamenlijke kerkenraden goed en voortvarend te kunnen vergaderen, is een grondige voorbereiding door het moderamen nodig. Met regelmaat wordt er op de agenda ruime tijd ingepland voor bezinning op een thema dat leeft in de gemeenten. Ook punten uit dit beleidsplan zullen zo aan bod komen in de gezamenlijke vergaderingen. Over onderwerpen die in de gemeente sterk leven vanwege het verschil in standpunten, zal actief ruimte gemaakt moeten worden voor het gesprek met en tussen gemeenteleden.

Voor het nemen van gezamenlijke besluiten moet in de vergadering duidelijk zijn dat elke kerkenraad afzonderlijk er in meerderheid mee instemt. Indien daar in de vergadering twijfel over bestaat, wordt er ook per kerkenraad gestemd.

De kerkenraden vergaderen alleen afzonderlijk voor zaken die specifiek gebonden zijn aan de eigen gemeente. Dit betreft o.a. de vaststelling van jaarrekeningen en begrotingen, het opstellen van dubbeltallen voor verkiezingen en de bespreking van concrete pastorale zorg.

Grondhouding in beleid

Er zijn gemeenteleden die zich grote zorgen maken over wat zij zien als vernieuwingsdrang. Anderen vinden dat een bepaalde behoudzucht de opbouw van de gemeenten in de weg staat. De kerkenraden hebben de taak te luisteren naar de verschillende geluiden. We willen begrijpen wat de motieven, argumenten en gevoelens zijn, zowel bij het verlangen naar vernieuwing als bij de behoefte het oude te behouden. Om in dit spanningsveld geestelijk leiding te geven vinden we bij alle beleidsvoornemens de volgende grondhouding noodzakelijk:

- samen buigen onder het gezag van de Bijbel;
- bidden om de wijsheid en leiding van Gods Geest;
- geluiden uit de gemeenten serieus nemen en wegen;
- wat waardevol is met dankbaarheid bewaren;
- rekening houden met de uitdagingen van deze tijd.

1.5 Samen gemeente zijn

Dat we als gemeente samen een soort familie vormen is niet het resultaat van onze eigen activiteiten. We geloven dat het Christus is, Die de christelijke gemeenschap sticht. Hij spreekt het Woord tot ons. Zo krijgen we een band met de Heere en door Hem zijn we ook leden van elkaar. Het gezamenlijk horen van Gods Woord is daarom de voedingsbron voor de gemeenschap der heiligen. Aangesproken door het Evangelie zijn we verenigd in gebed en lofprijzing. Zo is de eredienst, met Christus in het middelpunt, de meest wezenlijke gestalte van de christelijke gemeenschap.

Hier leren we door Woord en Geest dat we elkaar zullen liefhebben, elkaar tot steun mogen zijn, elkaar behoren te helpen in het dienen van God en de naaste. Dit is een hoge roeping die vraagt om een concrete uitwerking. De leden hebben elkaar echt nodig (1 Kor.12: 12-31). Niemand mag zich aan deze roeping onttrekken (HC v/a 55; NGB art. 28).

Met name onder jongvolwassenen leeft een verlangen om elkaar als leden van de gemeente beter te kennen, juist in geloofszaken. De spreiding van de leden over een behoorlijk aantal dorpen maakt het moeilijker elkaar in het oog te houden. We willen voorkomen dat mensen eenzaam zijn of zich niet gezien of gewaardeerd voelen. Het zou niet mogelijk moeten zijn dat gemeenteleden ongemerkt uit het zicht verdwijnen. Dit vergt oplettendheid. Verder kunnen de verschillende meningen over het gemeenteleven bijdragen aan onderlinge vervreemding.

Om deze redenen willen we de saamhorigheid in de gemeenten bevorderen. Nu in deze tijd het geloof in Christus en de trouw aan de kerk enorm onder druk staan, is er extra inspanning nodig om elkaar vast te houden. Bij de kerkdiensten spelen in Bruchem de begroetingsdames een belangrijke rol in gastvrijheid en gezien worden, een rol die in Kerkwijk wordt vervuld door de koster. De Heere roept ons op om daadwerkelijk naar elkaar om te zien. Daarom organiseren we gelegenheden waar leden elkaar ontmoeten en in gesprek zijn over geloof en levensvragen. Het is goed hierbij rekening te houden met verschillen in persoonlijkheid. Sommigen ervaren verbondenheid eerder door samen ergens actief mee bezig te zijn dan door veel te praten. Verder willen we voorkomen dat men altijd binnen hetzelfde kringetje communiceert. Verder willen we bevorderen dat onderlinge contacten afwisselend zijn door de breedte van de gemeente heen en tussen de verschillende generaties.

Wat betreft het onderlinge contact mogen we ook onze zegeningen tellen. Velen helpen mee bij activiteiten, gaan naar het jeugd- of kringwerk en tonen hun meeleven bij vreugde en verdriet. We hebben een groot aanbod van jeugdwerk, er zijn veel soorten kringen en verenigingen, diaconale activiteiten van Samen Delen, acties voor geldwerving enzovoort. We hechten eraan dit te benoemen met dank aan God. Het gevaar bestaat overigens dat we te idealistisch denken over het gemeente-zijn. Iemand telt niet pas mee wanneer hij voldoet aan een bepaalde mate van actief zijn. Denkend aan Gods genade mag er verschil zijn in kerkelijke inzet en moet deelname aan activiteiten geen opgelegde last worden. Tegelijk bieden we graag ruimte voor een gezond verlangen naar geestelijke groei.

Beleidsvoornemen [nr. 1.5]

Ter bevordering van het gemeente-zijn zullen we een rijke variatie aan activiteiten blijven organiseren, waar de leden in wisselende samenstellingen aan kunnen deelnemen. Soms kunnen bepaalde activiteiten ophouden, van vorm veranderen of nieuw worden gestart. Ideeën en wensen van gemeenteleden worden hierin zo goed mogelijk meegenomen. De elementen van (a) geloofsgesprekken, (b) sociale contacten en (c) samen iets doen, dienen alle drie tot hun recht te komen.

2 Eredienst

2.1 De prediking

De eredienst is een bijzondere ontmoeting tussen de heilige God en de gemeente als volk van Zijn verbond. In het centrum van de eredienst staat de verkondiging van het Woord met als doel het bevorderen van de eer van God. In de verkondiging maakt de enige God Zich bekend als Vader, Zoon en Heilige Geest. Namens Christus worden zondaren opgeroepen zich met God te laten verzoenen. Allen die de belofte van het Evangelie in geloof omarmen, krijgen te horen dat God hen tot Zijn kinderen heeft aangenomen. Degenen die zich niet willen bekeren, worden gewaarschuwd voor het oordeel. Doel van de prediking is dat de hoorders God en zichzelf dieper leren kennen, gesterkt worden in het geloof en onderwijs krijgen voor de dagelijkse navolging van Christus.

We verwachten van de voorgangers dat hun preken in overeenstemming zijn met de gereformeerde belijdenis, zodat de hoofdlijnen van de achterliggende decennia worden voortgezet. We staan een prediking voor die zich als volgt laat typeren:

- Schriftuurlijk en bevindelijk: een goede uitleg van de Bijbel vormt de basis van de preek en wordt herkenbaar toegepast op de geloofservaring.
- Appellerend en bemoedigend: de preek wekt de gemeente op tot bekering, geloof en levensheiliging en wijst ons op de beloften van God.
- Begrijpelijk: de voorganger gebruikt eigentijdse taal en maakt de boodschap duidelijk naar het begrip en de leefwereld van de gemeente.

De voorganger leest de Bijbel uit de Herziene Statenvertaling. De manier waarop de kinderen worden ingewijd in de liturgie en waarop kinderen onze kerkdiensten meemaken, blijft onze aandacht nodig hebben. In het geheel van de dienst richt de voorganger zich erop – direct en/of indirect – ook de kinderen en de jongeren aan te spreken. In de verkondiging wordt gezocht de kinderen in begrijpelijke taal te bereiken met de Bijbelse boodschap. We zien jongeren afhaken en dat geeft grote zorg. Een deel van de oudere jeugd blijkt zich in de eredienst niet aangesproken te voelen. Onze bijzondere verbondenheid met het volk Israël dient op gezette tijden tot uitdrukking te komen in de uitleg van de Schrift en in het gebed. Avonddiensten waarin de eigen predikanten voorgaan, dragen in de regel het karakter van een leerdienst.

Beleidsvoornemen [nr. 2.1a]

De kerkenraden zullen zich bezinnen op de betekenis en toegevoegde waarde van de leerdiensten en het gebruik van de belijdenisgeschriften daarvoor.

Beleidsvoornemen [nr. 2.1b]

De kerkenraden maken een plan van aanpak om actief contact te leggen met jongeren (± 18 - 30 jaar) met in elk geval persoonlijke gesprekken over hun levensvragen en betrokkenheid bij onze gemeenten en kerkdiensten.

2.2 Liturgie en sacramenten

Eerst is iets gezegd over de prediking vanwege haar centrale plaats in de eredienst. Andere momenten uit de orde van dienst staan daar omheen. We worden in Gods Naam begroet met genade en vrede, we belijden onze zonden, roepen de Naam van de Heere aan en brengen onze gaven. Ter ere van onze God, ter bemoediging van elkaar en tot heil van onze ziel is het van groot belang dat de gemeente trouw is in de kerkgang.

In de eredienst komt heel de gemeente samen, in een veelkleurigheid van leeftijden, achtergronden en talenten. De onderlinge verbondenheid blijkt al in kleine gebaren, zoals elkaar zien en groeten. Naast deze band met elkaar is het gepast om met een houding van eerbied en verwachting aan de dienst deel te nemen. In de keuze van onze kleding kunnen we uiting geven aan het respect voor de eredienst als bijzondere gelegenheid. Het gebruik dat vrouwen een hoofddeksel dragen, geeft zichtbaar gestalte aan wat we lezen in 1 Korinthe 11: 1-16 over de eigen plaats van man en vrouw. De kerkenraden treden hierin niet dwingend op, maar sporen ieder aan te luisteren naar alles wat de Heere ons zegt in Zijn Woord. Dat over de juiste toepassing van dit bijbelgedeelte verschillende meningen zijn, neemt het gezag ervan niet weg. De broederlijke en zusterlijke liefde vraagt hierbij ook oog te hebben voor elkaars gevoelens, juist ook bij de sacramenten.

De sacramenten onderstrepen op een zichtbare manier de verbondstrouw van de HEERE. Wanneer de Heilige Doop wordt bediend aan jonge kinderen, belijden wij dat ook zij leden zijn van de gemeente van Christus. Ouders en gemeente dragen samen de verantwoordelijkheid de kinderen te onderwijzen en voor te gaan in het leven tot Gods eer. In de bediening van het Heilig Avondmaal ontvangt de gemeente zowel de gemeenschap met Christus als met elkaar. De nodiging gaat uit naar de belijdende leden van de kerk. Indien het voor een gemeentelid door ziekte onmogelijk is naar de kerk te komen, kan het avondmaal in bijzondere situaties op verzoek thuis worden meegevierd.

2.3 Samenzang

Het zingen van de psalmen heeft in onze erediensten het primaat. De keuze voor psalmen betekent dat we de Heere bidden en loven met Zijn eigen Woord. Alle toonaarden die bij het geloof horen, zijn er in te vinden. Het zijn de liederen die ons door de Heilige Geest zijn geschonken in de Bijbel en die ons verbinden aan Israël. Tegelijkertijd merken we dat vooral jongere gemeenteleden de voorliefde voor psalmen met name in de oude berijming moeilijk kunnen meemaken. Naast de psalmen is in 2022 in de gemeente van Bruchem na een proces van gesprek en overwegen de bundel Weerklank ingevoerd, die in de erediensten beperkt gebruikt wordt. Hiermee kan meer expliciet worden gezongen over Christus en Zijn heil en voor de psalmen een nieuwere berijming worden gebruikt. De psalm die de kinderen op school leren, wordt als voorzang in de eredienst gezongen.

Op bid- en dankdagen wordt er in Kerkwijk zowel voor als na de ochtenddienst een (thema-)lied gezongen dat is gekozen in overleg met de scholen. In Bruchem worden deze liederen in de dienst gezongen. Bij de afsluiting van de VakantieBijbelWeek wordt als voorzang het themalied gezongen. Bij gelegenheid van de Koningsdag en, indien deze op een zondag vallen: dodenherdenking en Bevrijdingsdag, zingen we na afloop van de kerkdienst twee coupletten van het Wilhelmus. Ter gelegenheid van de Hervormingsdag zingen we twee coupletten van het Lutherlied. Op christelijke feestdagen zingen we voorafgaand aan de eerste dienst – en soms ook na de dienst – enkele bijpassende liederen uit de lijst die daarvoor is opgesteld door de kerkenraden.

2.4 Enkele bijzondere diensten

Zowel voor de ochtenddiensten op bid- en dankdagen in beide gemeenten als voor de jaarlijkse gezinsdienst in Bruchem, vindt er overleg plaats met de plaatselijke basisschool. De kinderen zijn op school van tevoren bezig met het thema. De predikant toont zijn betrokkenheid op school en richt zich in deze diensten extra op de schoolkinderen. Op initiatief van de Kerkwijkse school is de gezinsdienst in Kerkwijk vervallen. De kerkdienst na de VakantieBijbelWeek sluit aan bij het VBW-thema. De kinderen krijgen een kerkboekje in de diensten waarin doop of avondmaal worden bediend en in bepaalde diensten op kerkelijke feestdagen.

Een aantal keren per jaar houden de twee gemeenten een gezamenlijke dienst in één van beide kerken. Dit betreft gewoonlijk de belijdenisdienst, de diensten op tweede feestdagen, de avonddienst op eerste kerstdag en enkele avonddiensten in de zomer.

We belijden dat het huwelijk een gave en bijzondere instelling van God is. Met een huwelijk bedoelen we de wettige levensverbintenis die een man en een vrouw aangaan door elkaar officieel en publiek trouw te beloven. Op grond van Bijbelse motieven staan we afwijzend tegenover ongehuwd samenwonen. Voor de kerkelijke bevestiging en inzegening van een huwelijk verwachten we dat het bruidspaar van harte instemt met de christelijke visie op het huwelijk en daar ook naar wil leven. De kerkenraden zien na een echtscheiding in de regel geen Bijbelse ruimte voor de inzegening van een volgend huwelijk, tenzij de partner uit het eerdere huwelijk die verbintenis door overspel definitief heeft ontbonden. We beseffen dat iedere situatie een eigen geschiedenis heeft en willen daar zorgvuldig en pastoraal mee omgaan.

Ook de huwelijksdienst is een eredienst van de gemeente. Enkele praktische afspraken zijn vastgelegd in een brief. De predikant zal deze brief bij de voorbereidingen overhandigen aan het aanstaande bruidspaar.

Indien bij een rouwdienst de nabestaanden bepaalde wensen naar voren brengen, kunnen die alleen worden ingewilligd wanneer ze voldoende passen bij het ernstige karakter van de situatie en bij de inhoud van de Woordverkondiging. Indien de predikant over zo'n verzoek zijn twijfels heeft, is het moderamen bevoegd hierin een besluit te nemen.

Sinds Bijbelse tijden wordt het begraven gezien als de christelijke manier van lijkbezorging. De sprake die uitgaat van cremieren, staat haaks op onze hoop op de opstanding. Daarom vervult de predikant of ander lid van de kerkenraad geen (ambtelijke) rol bij de plechtigheid in een crematorium. Om pastorale redenen kan er bij een crematie wel thuis of in een kerkelijk verenigingsgebouw een rouwplechtigheid worden verzorgd.

3. Jeugdwerk en toerusting

3.1 Catechisatie

De catechisatie is het kerkelijk onderwijs aan de jeugd van de gemeente. Vanuit de kinderdoop kennen we onze verantwoordelijkheid om onze jongeren te onderwijzen in het christelijk geloof en willen we hen begeleiden naar hun persoonlijke belijdenis van dit geloof. Zowel in Bruchem als in Kerkwijk wordt catechisatie gegeven, waarbij de groepen zijn verdeeld naar leeftijd. Voor beide gemeenten kiezen we in principe dezelfde catechesemethode als uitgangspunt voor de lessen. Van groot belang vinden we de interactie en het contact, waarbij de predikanten aandacht schenken aan de eigen vragen en ervaringen van de catechisanten. Per winterseizoen wisselen de predikanten elkaar af om de belijdeniscatechisatie te verzorgen. De andere predikant verzorgt dan de jongerenkring waaraan ook jongeren deelnemen die nog geen geloofsbelijdenis hebben gedaan. De volwassenencatechese wordt door de beide predikanten geleid.

3.2 Jeugdwerk

Er zijn in onze gemeenten veel vormen van jeugdwerk en daar is een groot aantal gemeenteleden actief bij betrokken. Daar zijn we dankbaar voor. In het jeugdwerk krijgen kinderen en jongeren de boodschap van Gods Woord mee in woorden en vormen die passen bij hun leeftijd. Voor jongeren is het erg belangrijk dat ze het geloof kunnen delen met leeftijdsgenoten. Bij verschillende onderdelen van het jeugdwerk doen ook kinderen of jongeren mee die van huis uit niet bij de kerk betrokken zijn. Het jeugdwerk mag er aan bijdragen dat de band onder elkaar en de band met de gemeente wordt versterkt. De kerkenraden willen graag meer investeren in het gesprek met leidinggevenden over hun ervaringen met de jeugd. In 2022 is daarom gestart met een tweejaarlijkse ontmoeting tussen kerkenraden en de leidinggevenden. Jeugdwerkactiviteiten hebben natuurlijk een ander karakter dan de eredienst. Ook wordt rekening gehouden met specifieke doelgroepen.

Afzonderlijk in Bruchem en in Kerkwijk wordt zondagsschool gegeven en zijn er voor kinderen vanaf acht jaar jongensclubs en meisjesclubs. Het jeugdwerk onder tieners krijgt voor de beide gemeenten samen vorm in de tienerclubs, de jeugdvereniging en het Open Jeugdwerk (14+ en 18+). De jaarlijkse VakantieBijbelWeek in de zomervakantie heeft nadrukkelijk een missionaire spits, met onderdelen voor kinderen, voor tieners en voor alle leeftijden. In de jeugdraad komen vertegenwoordigers van alle onderdelen van het jeugdwerk bij elkaar onder leiding van een kerkenraadslid, uitgezonderd de VBW.

We zijn blij dat veel betrokken gemeenteleden zich inzetten voor het jeugdwerk. Deze vrijwilligers hebben een bepaalde taak op zich genomen, nadat ze namens de kerkenraad hiervoor zijn gevraagd. De huidige praktijk is dat zij voor de invulling van hun taak vooral overleggen binnen hun eigen onderdeel van het jeugdwerk. In de jeugdraad doet men verslag en worden enkele organisatorische zaken geregeld.

Beleidsvoornemen [nr. 3.2]

We zijn blij met de actieve inzet van zowel jongeren als ouderen bij het kerkenwerk. Er worden steeds weer gemeenteleden gevonden die bijdragen aan de vorming en toerusting van de jeugd. Toch wordt er ook regelmatig bedankt bij het zoeken naar leidinggevenden. De kerkenraden willen het bewustzijn van de gemeente-brede verantwoordelijkheid voor het jeugdwerk bevorderen.

3.3 Kring- en verenigingswerk

Voor volwassenen is er een grote variatie aan mogelijkheden om zich samen te verdiepen in de Bijbel en toegerust te worden voor het leven als christen. De mannen- en vrouwenvereniging vergaderen onder leiding van hun eigen bestuur. De predikanten geven leiding aan de jongerenkring, de Bijbelkring en de contactmiddagen voor senioren. De huisbijbelkringen en koffieochtenden hebben een kleinschalige opzet in huiselijke sfeer. In de week van voorbereiding voor het Heilig Avondmaal is er een bezinningsuur als gezamenlijk meditatief moment.

Naast het reguliere kringwerk worden avonden of korte cursussen georganiseerd over actuele thema's of voor specifieke doelgroepen. Deze toerusting richt zich op de christelijke opvoeding, het huwelijk of een onderwerp dat gemeentebreed van belang is.

4. Pastoraat en opzicht

4.1 Onderling pastoraat

Pastoraat is de herderlijke zorg voor de leden van de gemeente in naam van de goede Herder, Jezus Christus. We zien naar elkaar om met het oog op ieders welzijn. We zijn dankbaar met wie vreugde beleven en tonen zorg voor wie lijden onder moeilijkheden en verdriet van welke aard dan ook. Indien betrokkenen er geen bezwaar tegen hebben, worden bepaalde omstandigheden van blijdschap of zorg genoemd in de voorbede en vermeld in de kerkbode.

In het onderlinge pastoraat leven gemeenteleden met elkaar mee, meestal spontaan en onopvallend. Vooral voor zieken en ouderen is dit meeleven een belangrijke steun. Men helpt elkaar ook met praktische zaken. In goede onderlinge verhoudingen zijn christenen geroepen elkaar terecht te wijzen als iemand niet leeft naar wat het Evangelie ons leert. In specifieke situaties, zoals bij alleenstaande ouderen, gaat met enige regelmaat iemand van het bezoektteam op bezoek.

4.2 Ambtelijk pastoraat

De ouderlingen zetten zich ervoor in om iedere twee jaar alle adressen met gemeenteleden te bezoeken. Dit huisbezoek wordt meestal afgelegd in tweetallen. In Bruchem gaat met de wijkouderling gewoonlijk een bezoekbroeder mee. In Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert gaan behalve de pastorale ouderlingen ook een bezoekbroeder, de ouderlingen-kerkrentmeester en diakenen wel eens mee op huisbezoek. De pastorale zorg van de kerkenraad richt zich op de leden van de eigen gemeente (Bruchem of Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert). Tijdens het huisbezoek wordt gesproken over het leven van degenen die worden bezocht in het licht van Gods Woord. De ouderlingen hebben de Bijbelse taak om opzicht te houden over de levenswandel van de leden. Wat hen in gesprekken wordt toevertrouwd, valt onder hun ambtsgeheim. De diakenen komen met name bij zieken en ouderen die thuis naar de kerkdiensten luisteren en op adressen waar ernstige financiële zorgen zijn.

Aan elk van de beide predikanten is de pastorale zorg voor één gemeente toevertrouwd. De predikanten gaan op bezoek bij een geboorte, bij huwelijksjubilea en na de verjaardagen van 80-plussers. Verder geven ze pastorale zorg aan zieken, bewoners van tehuisen, kerkradioluisteraars en mensen in verdrietige of zorgelijke omstandigheden. Voor zover mogelijk zoeken de predikanten contact met de breedte van de gemeente, inclusief jongeren en randkerkelijken.

In een vergadering voorafgaand aan de avondmaalszondag spreken de ambtsbroeders met elkaar over het Heilig Avondmaal en wordt hen de vraag gesteld of er belemmeringen zijn in de onderlinge verhoudingen. Een kleine afvaardiging uit beide kerkenraden voert jaarlijks met iedere predikant een gesprek over zijn werk in de gemeente. Op een vergelijkbare manier wordt met de predikanten ook over hun prediking van gedachten gewisseld.

Beleidsvoornemen [nr. 4.3]

De kerkenraden bezinnen zich op de mogelijke beschikbaarheid en inzet van vrouwen voor bezoekwerk en pastorale situaties.

5. Diaconaat

5.1 Diaconale activiteiten

De beide colleges van diakenen zamelen met collectes in de eredienst geld in om hulp te kunnen bieden aan mensen in nood, zowel binnen de gemeente als wereldwijd. Ongeveer één keer per maand is er een doorzendcollecte. Hiermee geeft de gemeente bewust voor een specifiek doel. De bestemming van de diaconiecollecte op Israëlzondag geeft uiting aan onze verbondenheid met het Joodse volk. Voor de collecte aan de avondmaalstafel wordt altijd een diaconale bestemming gekozen.

Incidenteel bezoeken diakenen zieken, bewoners van tehuizen en enkele thuisluisteraars. Ze leggen daarbij de collectebusjes. In december bezorgen zij een attentie bij leden vanaf een vastgestelde leeftijd en bij anderen die bepaalde moeiten in hun leven meedragen.

Voor ouderen wordt maandelijks een contactmiddag gehouden. Indien nodig draagt de diaconie bij in de kosten hiervan. Ook het werk van het bezoektteam staat onder verantwoordelijkheid van de diaconie. Rond 1970 is vanuit een aantal Hervormde gemeenten het Prot. Chr. Zorgcentrum 't Slot te Gameren opgericht. Onze diaconieën zijn vertegenwoordigd in de Raad van Advies van dit zorgcentrum.

We proberen oog te hebben voor stille noden in de gemeenten en zijn van harte bereid daar hulp te bieden. Van tijd tot tijd worden acties georganiseerd om geld in te zamelen voor een diaconaal doel, bijvoorbeeld in het kader van een landelijk HGJB-project. De jeugd levert aan zulke acties een substantiële bijdrage.

De diaconieën hebben financiële ruimte gemaakt voor het sponsoren van kinderen en jongeren die een actie houden voor een goed doel. Aanvragen voor zo'n bijdrage die door de diaconie worden gehonoreerd, worden met een klein bedrag per keer gesteund.

De colleges van diakenen hebben hun werkwijze vastgelegd in een handboek. Hiermee willen zij de eenduidigheid van handelen bij wisselende samenstelling waarborgen en de inwerkperiode van nieuwe diakenen verkorten.

5.2 Financieel beleid

Jaarlijks stellen de diakenen een jaarrekening en begroting op, conform de richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland. Hierin leggen de colleges verantwoording af van het gevoerde beleid en vragen zij goedkeuring voor het te voeren beleid. Na beoordeling door een financieel deskundige en na vaststelling door de kerkenraad liggen deze stukken bij de administrerend diaken ter inzage voor gemeenteleden.

De diaconieën hebben hun reserves afgebouwd. Het vermogen werd stapsgewijs teruggebracht naar ongeveer anderhalf keer de jaarinkomsten.

5.3 Samen Delen

De kerkenraden hebben in 2007 de commissie 'Samen Delen' in het leven geroepen. Deze commissie draagt zorg voor een aantal diaconale en missionaire contacten buiten de gemeente en diaconale projecten binnen de gemeente. In de afgelopen jaren betrof dit in hoofdzaak (1) steun aan de Hongaars gereformeerde kerk van Turda in Roemenië, (2) het missionaire werk van de Noorderkerk in Amsterdam, (3) de werkvakanties in Bulgarije met jongeren van onze gemeenten, (4) de maandelijkse open maaltijd en (5) een financiële bijdrage aan de VakantieBijbelWeek.

De commissie betreft gemeenteleden bij deze projecten en biedt financiële ondersteuning. De projecten van Samen Delen bieden aan de gemeenten mooie mogelijkheden om zich actief in te zetten voor diaconaal en missionair werk. Samen Delen ontvangt jaarlijks een afgesproken deel van de opbrengst van de rommelmarkt. Ook worden voor specifieke doelen acties ondernomen om geld in te zamelen.

De commissie evalueert periodiek de voortgang van en de belangstelling voor de projecten. Hierbij kan worden overwogen om de contacten en projecten te continueren, af te ronden, anders vorm te geven of met een nieuw project te starten. Voorstellen die voortvloeien uit deze evaluatie biedt de commissie aan de kerkenraden aan ter besluitvorming.

6. Missionaire gemeente

6.1 Zendingscommissie

Als orgaan van bijstand van de gezamenlijke kerkenraden behartigt de zendingscommissie de betrokkenheid van de gemeenten op de verbreiding van het Evangelie in de wereld. De commissie voorziet gemeenteleden van informatie, onderhoudt contact met de GZB, belegt zendingsavonden, beheert de zendingsbussen in de kerkgebouwen en regelt de verkoop van het dagboekje 'Een Handvol Koren.'

Indien de situatie zich aandient dat vanuit onze gemeenten een zendingswerker kan worden uitgezonden, zal in onderling overleg met betrokkenen worden afgestemd welke bijdrage de zendingscommissie hierbij zal leveren.

6.2 Evangelisatiecommissie

Als orgaan van bijstand van de gezamenlijke kerkenraden houdt de evangelisatiecommissie zich bezig met het uitdragen van het Evangelie onder hen die nog niet of niet meer actief betrokken zijn bij het gewone gemeenteleven. De commissie bezint zich op de missionaire roeping van de gemeente, organiseert activiteiten om contact te leggen met de doelgroep en laat mensen kennismaken met de Bijbel en de christelijke gemeente. Het geheel van de gemeente wordt geholpen om als getuige van Christus in de wereld te staan.

De evangelisatiecommissie biedt met regelmaat de Alpha-cursus aan (of iets vergelijkbaars); na afronding van de cursus worden de contacten met de cursisten onderhouden. De commissie stelde in 2022 een brochure met allerlei bestaande vormen van kerkenwerk samen met de bedoeling buitenkerkelijken de weg daarheen makkelijker te laten vinden. In ochtenddiensten op bid- en dankdag komen de kinderen van de plaatselijke basisschool in de kerk. De evangelisatiecommissie zorgt dat de kinderen dan een attentie mee naar huis krijgen. Tijdens de rommelmarkt in Bruchem zijn mensen aanwezig voor gesprekken en met lectuur. De organisatie van de VakantieBijbelWeek, die een missionaire doelstelling heeft, ligt bij een afzonderlijke stuurgroep.

6.3 Wervend en dienend in de wereld

We erkennen het verlangen dat we als gemeenten meer zullen betekenen voor onze dorpen en de mensen buiten de kerk. Er zijn al veel gemeenteleden betrokken bij allerlei vrijwilligerswerk in de samenleving, vaak onopvallend. In een wereld die zelf niet naar God vraagt, bidden we bovenal om de krachtige werking van de Heilige Geest, opdat Die ons tot getuigen maakt. In navolging van Christus willen we naar buiten toe een dienende houding innemen.

Beleidsvoornemen [nr. 6.3]

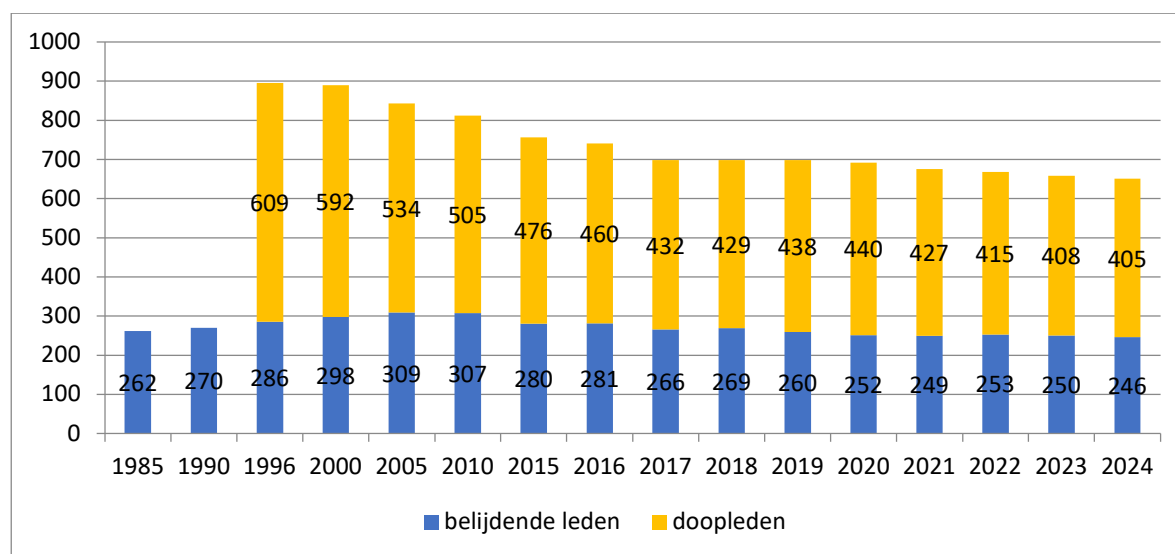
In gesprek met het Alpha-team en de evangelisatiecommissie zoeken we naar manieren om nog meer de hele gemeente te betrekken in en toe te rusten voor het vervullen van onze missionaire roeping in de wereld.

7. Kerkrentmeesterlijke zaken

7.1 Ontwikkelingen in het ledenbestand

7.1.1 Ontwikkelingen in het ledenbestand van Bruchem

Figuur 1 Ontwikkeling aantal leden Hervormde gemeente Bruchem

Noot: aantal doopleden '2000' betreft aantal in 1999.

Figuur 1 laat zien dat in de afgelopen 10 jaar het aantal doopleden in Bruchem afgenomen is met 15%, het aantal belijdende leden met 12%. Totaal is het aantal zo'n 14% geleidelijk gedaald in 10 jaar. Landelijk op PKN-niveau is dit 30% daling (het aantal registraties).

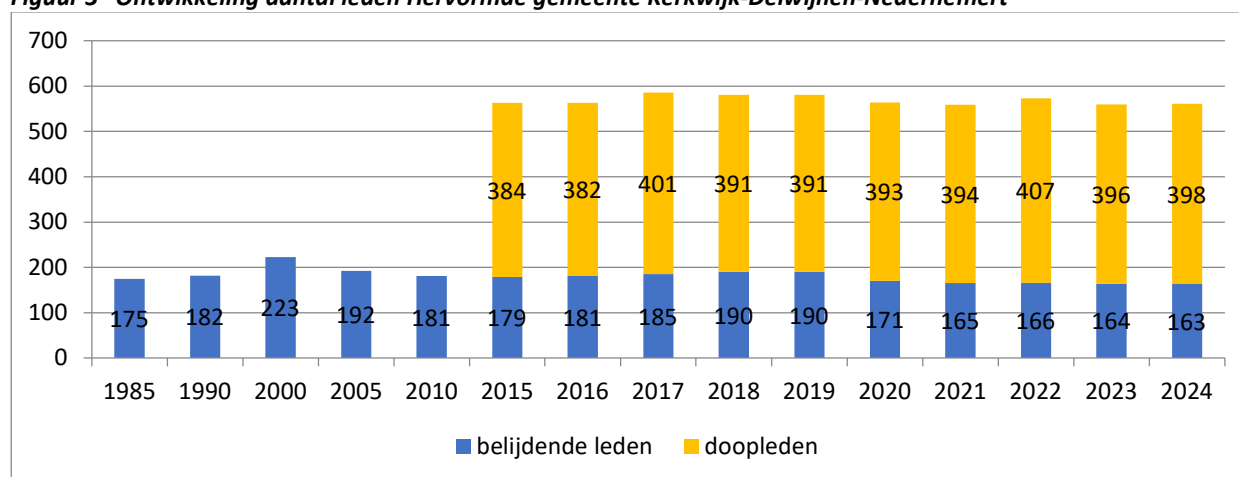
Onderstaande tabel (fig. 2), laat zien dat er sprake is van een stabilisatie van de vergrijzing van de gemeente t.o.v. 2019 althans als het gaat om belijdende leden; we zien wel een vergrijzing van de doopleden. Hierbij willen we aantekenen dat er verschil is tussen belijdend lid zijn en actieve betrokkenheid. Er zijn oudere belijdende leden die niet meer kerkelijk meelevend zijn en er zijn betrokken leden die nog geen belijdenis deden.

Figuur 2 Leeftijdsopbouw leden (%) Hervormde gemeente Bruchem

leeftijdsklasse	doopleden				belijdende leden			
	2008	2013	2019	2024	2008	2013	2019	2024
Tot 20 jaar	35	33	30	30	0	0	0	0
20-40 jaar	24	18	20	19	24	23	18	18
40-60 jaar	28	28	24	21	38	31	32	31
60 jaar en ouder	13	21	26	30	38	46	50	51

7.1.2 Ontwikkelingen in het ledenbestand van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Figuur 3 Ontwikkeling aantal leden Hervormde gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

Figuur 3 laat zien dat in Kerkwijk het totale aantal na een tijdelijk stijging weer op hetzelfde niveau is als 10 jaar geleden. Bij de belijdende leden zien we een daling van zo'n 9%. Bij de doopleden een stijging van 4%.

Uit onderstaande tabel (fig. 4) blijkt dat in Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert het ledenbestand in verhouding jonger en ouder wordt als je naar de verhouding kijkt bij de doopleden. Bij de belijdende leden zien we een stijging bij de wat jongere geleding (40-60 jaar). Indien we uitgaan van de huidige tendens, kunnen we voor de komende jaren een stabiel blijvend aantal leden verwachten in Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert en een licht dalend aantal in Bruchem.

Figuur 4 Leeftijdsopbouw leden (%) Hervormde gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert

leeftijdsklasse	doopleden				belijdende leden			
	2008	2013	2019	2024	2008	2013	2019	2024
Tot 20 jaar	37	25	24	28	0	0	0	0
20-40 jaar	22	23	23	18	19	19	19	19
40-60 jaar	26	30	27	22	44	34	26	32
60 jaar en ouder	15	22	26	32	37	47	55	49

7.2 Financiële projecties

7.2.1 Financiële projecties (cijfers)

Meerjarenraming 2025 t/m 2032 gem Bruchem												
	Jr 2021	Jr 2022	Jr 2023	BG 2024	BG 2025	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029	BG 2030	BG 2031	BG 2032
Opbrengst en Baten												
Opbrengsten onroerende zaken	11.437	17.702	20.187	20.566	23.460	24.164	24.744	25.313	25.819	26.335	26.862	27.399
Opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen	10	175	10.001	15.000	22.450	22.450	22.450	22.450	22.450	22.450	22.450	22.450
Opbrengsten levend geld	108.153	108.310	124.361	123.700	120.890	121.132	121.374	121.617	121.860	122.104	122.348	122.593
Door te zenden collecten en giften	9.959	6.765	4.803	7.100	4.800	4.810	4.819	4.829	4.838	4.848	4.858	4.868
Opbrengsten uit subsidies en bijdragen	3.205	3.205	6.089	6.089	6.090	6.090	6.090	6.090	6.090	6.090	6.090	6.090
subtotaal	132.764	136.157	165.441	172.455	177.690	178.646	179.477	180.299	181.057	181.827	182.608	183.400
Uitgaven en kosten												
Kosten kerkelijke gebouwen	18.752	19.768	32.637	30.189	34.600	35.638	36.493	37.333	38.079	38.841	39.617	40.410
Kosten overige niet kerk. gebouwen	1.403	1.375	1.063	1.470	1.200	1.236	1.266	1.295	1.321	1.347	1.374	1.401
Pastoraat/diaconaal pastoraat	80.440	102.909	109.506	114.350	123.735	127.447	130.506	133.507	136.177	138.901	141.679	144.513
Kosten kerkdiensten en activiteiten	1.732	3.458	4.235	3.500	3.640	3.749	3.839	3.927	4.006	4.086	4.168	4.251
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	6.989	6.835	6.670	7.170	10.550	10.571	10.592	10.613	10.635	10.656	10.677	10.699
Salarissen en vergoedingen	4.316	4.625	4.150	5.190	4.800	4.944	5.063	5.179	5.283	5.388	5.496	5.606
Kosten beheer, administratie en archief	5.048	6.133	6.280	6.710	6.700	6.901	7.067	7.229	7.374	7.521	7.671	7.825
Rentelasten/bankkosten	964	801	1.492	1.060	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540	1.540
Afdrachten door te zenden collecten en giften	9.959	6.765	4.803	7.100	4.800	4.810	4.819	4.829	4.838	4.848	4.858	4.868
subtotaal	129.603	152.669	170.836	176.739	191.565	196.836	201.185	205.452	209.253	213.128	217.080	221.113
Operationeel resultaat (A)	3.161	-16.512	-5.395	-4.284	-13.875	-18.190	-21.708	-25.153	-28.196	-31.301	-34.472	-37.713
Incidentale baten en lasten												
Incidentale baten	20.133	70.658	173.077	-	-	-	-	-	-	-	-	-
incidentele lasten	-	-4.695	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal incidenten baten en lasten (B)	20.133	65.963	173.077	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat verslagjaar (A+B)	23.294	49.451	167.682	-4.284	-13.875	-18.190	-21.708	-25.153	-28.196	-31.301	-34.472	-37.713
Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen												
Onttrekkingen bestemmingsreserves	-	98.051	113.231	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsfondsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsreserves	-20.133	-142.500	-150.466	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsfondsen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties bestemmingsreserves/-fondsen (C)	-20.133	-44.449	-37.235	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat (D)	3.161	5.002	130.447	-4.284	-13.875	-18.190	-21.708	-25.153	-28.196	-31.301	-34.472	-37.713

Figuur 5, meerjarenraming Bruchem

Meerjarenraming 2025 t/m 2032 gem Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert												
	Jr 2021	Jr 2022	Jr 2023	BG 2024	BG 2025	BG 2026	BG 2027	BG 2028	BG 2029	BG 2030	BG 2031	BG 2032
Opbrengst en Baten												
Onroerende zaken	24.689	26.773	49.436	37.168	41.080	42.311	43.324	44.319	45.203	46.104	47.025	47.964
Rente, dividenden en beleggingen	2	10	2.646	4.000	2.650	2.650	2.650	2.650	2.650	2.650	2.650	2.650
Levend geld	117.363	129.464	123.165	126.150	120.700	124.199	127.798	131.502	135.311	139.232	143.268	147.420
Subsidies en bijdragen	4.711	4.737	4.737	4.700	4.740	4.740	4.740	4.740	4.740	4.740	4.740	4.740
subtotaal	146.765	160.984	179.984	172.018	169.170	173.900	178.512	183.211	187.904	192.726	197.683	202.774
Uitgaven en kosten												
Kosten kerkelijke gebouwen	50.861	34.676	21.120	62.250	22.650	23.325	23.879	24.422	24.905	25.398	25.901	26.413
Kosten overige niet kerk gebouwen	1.877	1.748	3.736	2.650	4.010	4.129	4.225	4.320	4.405	4.491	4.579	4.668
Pastoraat/diaconaal pastoraat	73.307	90.530	101.298	105.650	118.378	121.927	124.851	127.721	130.273	132.877	135.532	138.240
Kosten kerkdiensten en activiteiten	3.636	4.816	6.409	5.040	6.880	7.086	7.255	7.421	7.567	7.717	7.870	8.026
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	6.915	7.067	6.872	7.600	7.280	7.491	7.707	7.929	8.158	8.394	8.637	8.886
Salarissen en vergoedingen	3.950	4.056	3.723	4.200	4.190	4.315	4.416	4.516	4.604	4.695	4.787	7.141
Kosten beheer, administratie en archief	3.320	3.226	3.448	4.060	3.710	3.819	3.907	3.994	4.071	4.149	4.228	4.309
Rentelasten/bankkosten	549	813	1.475	950	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480	1.480
subtotaal	144.415	146.932	148.081	192.400	168.578	173.572	177.720	181.803	185.463	189.201	193.014	199.163
Operationeel resultaat (A)	2.350	14.052	31.903	-20.382	592	328	792	1.408	2.441	3.525	4.669	3.611
Incidentale baten en lasten												
Incidentale baten	140.453	93.968	247.701	-	-	-	-	-	-	-	-	-
incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal incidenten baten en lasten (B)	140.453	93.968	247.701	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat verslag jaar (A+B)	142.803	108.020	279.604	-20.382	592	328	792	1.408	2.441	3.525	4.669	3.611
Mutaties bestemmingsreserves/-fondsen												
Onttrekkingen bestemmingsreserves	-	26.175	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsfondsen	24.374	13.120	547	39.650	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsreserves	-140.453	-	-247.701	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsfondsen	-23.713	-26.737	-27.072	-17.650	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties bestemmingsreserves/-fondsen (C)	-139.792	12.558	-274.226	22.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat (D)	3.011	120.578	5.378	1.618	592	328	792	1.408	2.441	3.525	4.669	3.611

Figuur 6, meerjarenraming Kerkwijk, Delwijnen en Nederhemert.

7.2.2 Financiële projecties (toelichting)

Bij de projecties zijn de volgende uitgangspunten of veronderstellingen gehanteerd:

- Op grond van de ervaringen van de afgelopen jaren is in de projecties van Bruchem uitgegaan van een min of meer gelijkblijvende opbrengst van levend geld (+ 0,2%) en in de projecties van Kerkwijk-D-N van een toename (+2,9%).
- In de projecties zijn erfenissen e.d. niet opgenomen. In de afgelopen jaren is gebleken dat dit de meerjarenramingen substantieel kan verbeteren op het gebied van inkomsten.
- Verondersteld is dat de subsidieregeling monumenten blijft gehandhaafd.
- Ook is verondersteld dat de uitgaven voor pastoraat etc. met ca. 2% per jaar stijgen.
- Uitgangspunt is handhaving van beide predikantsplaatsen op 100%.
- In de projectie van Kerkwijk is de voorgestelde afdrachtsregeling, waar landelijk veel bezwaar tegen gemaakt is, op dit moment niet opgenomen. In de projectie van Bruchem is dit wel opgenomen; dit is een effect van zo'n € 3.000 per jaar voor Bruchem.
- Verder is uitgegaan van de huidige verdeling van de marktopbrengsten en de huidige kostenverdeling Bruchem/Kerkwijk. (52:48).

7.3 Conclusie van de projecties

Bij de aangegeven veronderstellingen en uitgangspunten (7.2.2) krijgt Bruchem te maken met een oplopend tekort met name door gelijkblijvende inkomsten tegen over grotere uitgaven (vooral voor het pastoraat). Bij Kerkwijk is de verwachting dat de toename van de inkomsten, met name het levend geld, gelijke tred houdt met de toenemende uitgaven (pastoraat). De post algemene reserve is voldoende om de komende jaren het tekort te dekken, maar op de lange termijn is dit een niet gewenste ontwikkeling.

Beleidsvoornemen [nr. 7.3]

Als colleges zijn we ons ervan bewust dat de meerjarenbegroting slechts een schatting is van wat er in de toekomst werkelijk gerealiseerd gaat worden.

Uitgangspunt is de handhaving van beide predikantsplaatsen voor 100%. Beide gemeenten zullen zich hiervoor inspannen. Een belangrijke element hierin is de post 'levend geld' en dus geldverwerking.

7.4 Inkomsten en reserves

Naast de collecten, giften en vrijwillige bijdragen noemen we als belangrijke inkomstenbronnen de jaarlijkse rommelmarkt (inclusief de regelmatige verkoop van ingezamelde goederen) en de wintermarkt in Bruchem. Deze markten worden georganiseerd door de activiteitencommissie en leveren tot nu toe ieder jaar netto € 40.000 tot € 45.000 op. Er zijn meer dan 200 vrijwilligers uit beide gemeenten bij betrokken. Volgens de vanaf 2022 geldende afspraken gaat 35% van de netto opbrengst van de rommelmarkt naar de commissie 'Samen Delen'. 20% is voor de Hervormde gemeente te Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert en 45% voor de Hervormde gemeente te Bruchem. Deze afspraak geldt tot en met 2026 onvoorzien omstandigheden voorbehouden. Duidelijk is dat de rommelmarkt steeds belangrijker wordt voor de exploitatie; de laatste jaren zien we geen stijging van deze opbrengst door hogere onkosten.

Voor het onderhoud van de verenigingsgebouwen vinden er collectes en acties plaats. De opbrengst van de wintermarkt in Bruchem komt in principe ten bate van het onderhoud van het verenigingsgebouw Eben-Haëzer.

De gemeente te Bruchem had per eind 2023 een algemene reserve van ruim € 700.000. Daarnaast is er onderhoudsreserve voor het kerkgebouw van ruim € 500.000.

De gemeente te Kerkwijk-D-N heeft per november 2024 circa € 340.000 aan direct beschikbare middelen. Hierbij zijn er 2 reserves opgenomen: een onderhoudsreserve van ca. € 87.000 en een reserve orgelfonds van € 18.000,-.

Het verjaringsfonds was van oudsher een moment om een gemeentelid te feliciteren met zijn/haar verjaardag en tevens een mogelijkheid in gesprek te komen met mensen die nog wel lid zijn, maar niet meer actief aan het gemeentelven deelnemen. Het betrof dan een jaarlijkse ontmoeting. Op dit moment is het in beide gemeenten de gewoonte middels een envelop in de brievenbus de jarige te feliciteren. Door een deel van de gemeenteleden wordt dit ervaren als een jaarlijkse collecte. Het element van ontmoeting is 'verloren' gegaan.

Beleidsvoornemen [nr. 7.4a]

De afspraken over de verdeling van de rommelmarktopbrengst zijn gecontinueerd voor een volgende termijn van drie jaar (2022-2025). Deze verdeling zal uiterlijk eind 2025 worden geëvalueerd. Afhankelijk van de situatie blijft de verdeling gehandhaafd of wordt ze voor een aantal jaren herzien.

Beleidsvoornemen [nr. 7.4b]

In 2023 is besloten de huidige methode van het verjaringsfonds enveloppen te bezorgen te handhaven; het voornemen is dit beleid in 2027 te evalueren.

7.5 Beheer van predikantsplaatsen en onroerend goed

Het financiële beheer van de predikantsplaatsen vindt plaats door de gezamenlijke Colleges van Kerkrentmeesters van beide gemeenten, van oudsher 'Pastoralia' genoemd. Ook de goederen die van oudsher bij 'de pastorie' behoren (predikantswoningen en grond) worden op deze manier beheerd. Afspraken hierover zijn – het laatst in 2018- vastgelegd in de Plaatselijke Regelingen. Bij de opstelling van het vorige beleidsplan hebben de Colleges van Kerkrentmeesters zich beraden op deze, in het geheel van de kerk bijzondere constructie, en geconcludeerd dat een nieuwe constructie niet nodig zou zijn.

Inmiddels zijn hieromtrent twijfels gerezen. Vooral de toename van regelgeving en formaliteiten maakt het functioneren van Pastoralia lastiger, met name door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid. Dat kwam onder andere naar voren bij de verkoop van de bouwkavels aan de Sarskampseweg en bij het regelen van zaken rond bankrekeningen. In de praktijk moet hierbij de 'kunstgreep' worden toegepast, door alles te laten verlopen via het College van Kerkrentmeesters Bruchem.

Deze situatie is voorshands wel werkbaar, maar toch niet bevredigend omdat onvoldoende recht wordt gedaan aan het gegeven dat de twee gemeenten een combinatie vormen. Er zijn al enkele opties onderzocht, maar die bleken niet haalbaar te zijn.

Beleidsvoornemen [nr. 7.5a]

De kerkenraden zullen zich verder bezinnen op de werkbaarheid van de bestaande constellatie met *Pastoralia*.

Beleidsvoornemen [nr. 7.5b]

De historische basis voor de verdeling van de kosten van prediking en pastoraat is dat beide gemeenten evenveel bijdragen. Begin 2017 is afgesproken dat de gemeente Bruchem 55% van deze kosten zou dragen en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert 45%. Deze verdeelsleutel sloot aan bij de invulling van de twee predikantsplaatsen (100% en 80%). Toen de tweede predikantsplaats toch voor 100% werd ingevuld, is de afspraak gewijzigd. In 2023 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van de predikantsplaatsen. Daarbij draagt de Hervormde gemeente van Bruchem een iets groter deel (52%) bij aan deze kosten dan die van Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert (48%). De verdeelsleutel zal van tijd tot tijd opnieuw worden gezien in relatie tot de ledenaantallen en financiële positie van beide gemeenten.

De afspraak over de verdeelsleutel zal worden geëvalueerd tegen de achtergrond van de financiële ontwikkelingen van beide gemeenten. Hierbij worden ook de uitgangspunten van de verdeelsleutel opnieuw besproken en vastgesteld. Dit wordt periodiek geëvalueerd.

7.5.1. Gebouwen

De pastorie van Bruchem is in 2017 gebouwd en die in Kerkwijk is in 1999 in gebruik genomen. Ieder jaar wordt een bedrag gedoteerd aan het onderhoudsfonds pastorieën. Onderhoud vindt plaats op ad hoc basis en wordt vaak gecombineerd met aanpassingen bij de komst van een nieuwe predikant. Elk van beide colleges van kerkrentmeesters beheert het kerkgebouw en het verenigingsgebouw van de eigen gemeente. De kerkgebouwen verkeren in goede staat van onderhoud. Voor het onderhoud ervan zijn voldoende reserves aanwezig.

De Colleges van Kerkrentmeesters van Bruchem en Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert beschikken over een meerjaren-instandhoudingsplan voor het kerkgebouw. Dit is in Kerkwijk in 2020 opgesteld voor zes jaar, in Bruchem in 2024 mede met het oog op subsidieverlening vanuit het Nationale Restauratiefonds. Bij de reserveringen wordt ook rekening gehouden met groot onderhoud in de verdere toekomst, zoals vervanging van de dakleien.

Het beheer van het verenigingsgebouw in Bruchem is ondergebracht in een aparte stichting, onder supervisie van het college van kerkrentmeesters, die ieder jaar een bedrag reserveert voor het onderhoud. Jaarlijks wordt bekeken welk onderhoud noodzakelijk is.

7.5.2. Grond

De beide colleges van kerkrentmeesters, de Pastoralia en de diaconie van Bruchem hebben een aantal hectaren grond in bezit. Deze eigendommen leveren inkomsten op, geven zekerheid en kunnen desnoods worden ingezet wanneer er geld nodig is. Het beleid is om de grond in beginsel niet te verkopen, maar te verpachten of te verhuren. Dit gebeurt bij voorkeur aan leden van de eigen gemeente(n) die de grond nodig hebben voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf. In het najaar van 2024 is het pachtbeleid opnieuw geformuleerd.

7.5.3. Kerkorgel Kerkwijk

De gemeente Kerkwijk-Delwijnen-Nederhemert beraadt zich al geruime tijd op de vervanging van het kerkorgel in Kerkwijk. Het huidige orgel heeft onvoldoende capaciteit om de gemeentezang goed te ondersteunen en vervangen is nodig.

Op de gemeenteavond van 18 juni 2024 heeft de gemeente ingestemd met de aanschaf van een nieuw digitaal orgel. Nadat de eerste voorkeur voor plaatsing op een balkon boven de hoofdingang geen toestemming kreeg van wettelijke instanties, is gekozen voor plaatsing op het koor. De gemeente is tussentijds op verschillende manieren geïnformeerd over de ontwikkelingen. De orgelbouwer hoopt eind 2025 het orgel te kunnen plaatsen. Voor de bekostiging maakt het College van Kerkrentmeesters gebruik van eerdere opbrengsten, subsidieverstrekkers en giften van gemeentelieden voor dit doel.

7.5.4. Duurzaamheid

Zowel vanuit een christelijk gemotiveerde zorg voor de schepping als vanuit regelgeving door de overheid zullen we meer aandacht schenken aan duurzaamheid, zowel in energiegebruik als bij het beheer van goederen. Het Bruchemse college van kerkrentmeesters heeft een aantal onderzoeken uit laten voeren in dit kader. Uit de onderzoeken blijkt dat het realiseren van energiebesparing in oude, monumentale gebouwen niet eenvoudig is. Een aantal aanpassingen zijn in de Bruchemse kerk en Eben Haëzer doorgevoerd, het gaat dan om aanpassingen in regelingen en metingen, extra zonnepanelen e.d.

Beleidsvoornemen [nr. 7.5d]

De colleges van kerkrentmeesters zullen verder onderzoeken welke maatregelen er in dit kader de komende jaren noodzakelijk en/of mogelijk zijn. Daarbij wordt in elk geval gedacht aan energiebesparing en aan andere methoden van energieopwekking. Andere duurzamere aanpassingen behoren ook tot de mogelijkheden.

7.6. Uitzending van kerkdiensten

Tijdens de Corona-pandemie is besloten om over te gaan tot beelduitzending. De benodigde investeringen zijn in beide gemeenten doorgevoerd. Dit heeft geleid tot een beelduitzending van alle diensten die gehouden worden. Als het gaat om trouw- en begrafenisdiensten wordt dit in overleg wel of niet uitgezonden en de mogelijkheid tot terugkijken geboden.

7.7 Digitaal collecteren

De laatste jaren is er landelijk en plaatselijk een aantal initiatieven ontstaan op het gebied van digitaal collecteren. Op dit moment worden op onze website ook mogelijkheden hiertoe aangeboden.

Beleidsvoornemen [nr. 7.7]

We oriënteren ons in brede zin welke digitale toepassingen voor onze gemeente waardevol kunnen zijn en nemen daar besluiten over. Hierbij worden mogelijke voor- en nadelen afgewogen van beschikbare kerkapps en van digitaal collecteren.